FISKERIDIREKTORATET

Adm.enhet: Arealseksjonen
Saksbehandler: Silje Svendsen
Telefon: 55 23 80 00
Vår referanse: 23/17582
Deres referanse: 2023/11308 - 2024/3751
Dato: 05.03.2024

Sortland kommune
Att: Malene Husby
Postboks 117
8401 SORTLAND

Fiskeridirektoratets uttalelse til dispensasjonssøknad for utdyping av farled - Sortlandsundet - Sortland kommune

Fiskeridirektoratet viser til oversendelse av 05.02.2024 med høring av dispensasjonssøknad for utdyping av farled i Stortlandsundet i Sortland kommune.

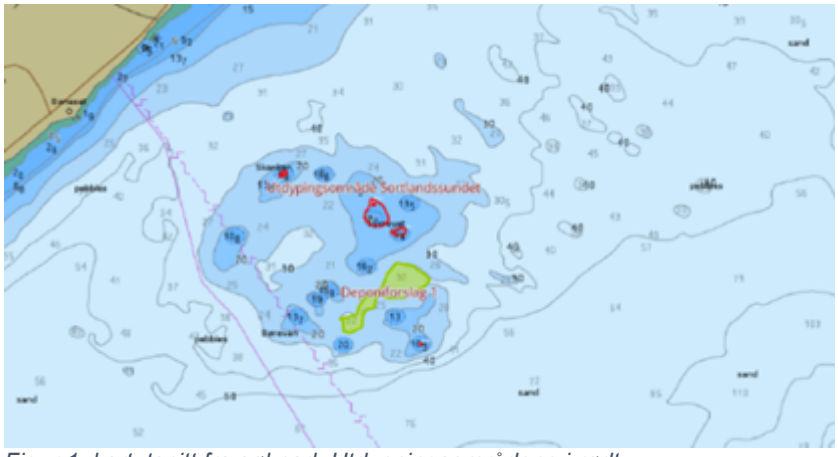
Fiskeridirektoratet har ikke innvendinger til at det gis dispensasjon som omsøkt, men legger til grunn at:

- **Det etterstrebes at massene blir benyttet til andre prosjekter fremfor å benytte sjødeponi.**
- **Oppdrettsaktører i området holdes orientert om tiltaket.**
- **Hensynet til marint miljø ivaretas.**

Saken gjelder
Kystverket søker dispensasjon for utdypningstiltaket (Lysrevet og Skanken) (figur 1). Utdypingsområdene Lysrevet og Skanken ligger i umiddelbar nærhet til omsøkt område for etablering av sjøbunnsdeponi. Kystverkets planlagte utdypningstiltak i Sortlandsundet er en del av prosjektet Stamsund – Risøyrenna med gjennomseiling Raftsundet. Tiltaket er sikkerhetsforberedende med mål om å gi en tryggere gjennomseiling og reduserer risiko for grunnstøting.

Tiltaket er avhengig av dispensasjon fra kystsoneplanens arealformål bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone, jf. pbl. § 19-2. Kystverket søker om dispensasjon fra kystsoneplanens planbestemmelse § 4.1 bokstav c). Denne bestemmelsen fastsetter at det kan foretas utdypinger av farled etter avklaring gjennom reguleringsplan. Kystverket søker om dispensasjon fra dette plankravet og ønsker å kunne gjennomføre omsøkt utdyping uten krav til reguleringsplan.

Utdypingstiltaket omfatter mudring av om lag 30 m^3 faste masser og 24.000 m^3 rene løsmasser fra grunnene Lysrevet og Skanken i Sortlandsundet.

Figur 1. kartutsnitt fra søknad. Utdypningsområdene i rødt.

Fiskeridirektoratets rolle
Fiskeridirektoratet har som formål å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Vi har som oppgave å medvirke i planlegging etter plan- og bygningsloven når fiskeri- og havbruksinteresser i kyst- og sjøområder blir berørt. En av oppgavene er å gi uttalelse i dispensasjonssaker etter lovens kapittel 19.

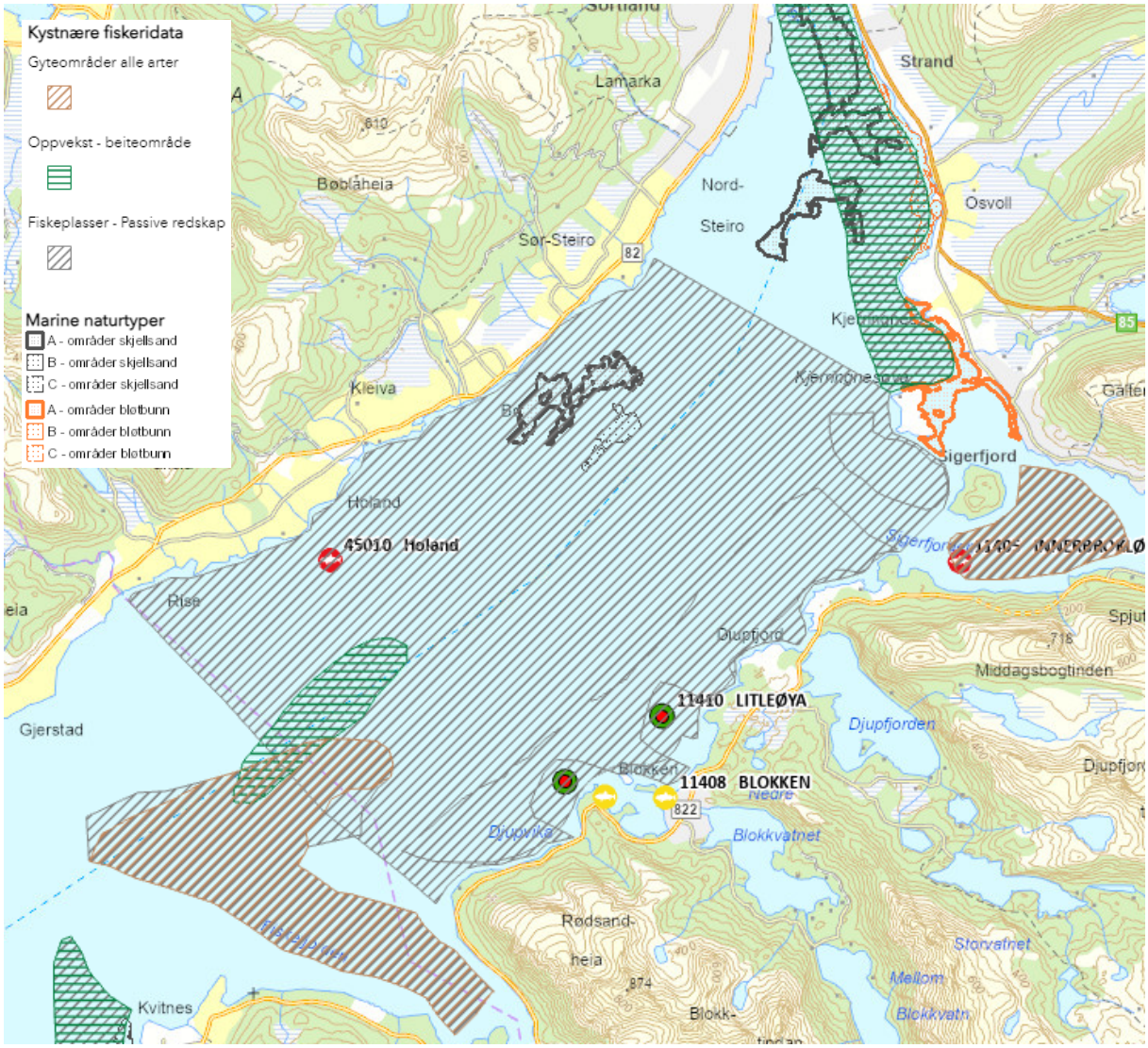
Fiskeri- og akvakulturinteresser
Fiskeri- og ressursområdene i Sortland kommune er kartlagt av Fiskeridirektoratet i samarbeid med lokale fiskere, og er tilgjengelig på Fiskeridirektoratets nettsider: https://kart.fiskeridir.no/plan.

Bruksområder
Overlappende med områder som omsøkes for utdyping har Fiskeridirektoratet kartlagt en fiskeplass for passive redskaper hvor det fiskes etter torsk (august til desember), sei (august), hyse (desember) og breiflabb (august). Fiskeplassen er opplyst av lokale fiskarlag til å være et viktig felt om høsten, og at det har vært et tidligere gyteområde.

Historikk for faststående redskaper viser noen registreringer av garn som ser ut til å overlappe med området Lysrevet og planlagt område for deponi. De registrerte redskapene er garn og line. Historikk for faststående redskap indikerer konsentrerte registreringer av redskap sør i det registrerte fiskefeltet for passive redskaper, samt langs land på østsiden.

AIS med sluttseddeldata viser ikke konsentrert fiskeriaktivitet i områdene som er omsøkt til mudring og dumping. Sør for Lysrevet og Skanken (ved nedre del av det registrerte passive fiskefeltet) indikerer sporingen en fiskeplass for juksa/pilk. Fartøy under 10 m er ikke pålagt posisjonsrapportering, og for fartøy mellom 10 og 15 m er det foreløpig ikke lange nok tidsserier til at sporingsdata er brukbare som eneste kilde til informasjon om fiskefartøyenes arealbruk. Aktiviteten kan være høyere enn det som reflekteres i sporingsdata.

Ressursområder
Fiskeridirektoratet har registrert flere mindre gyteområder for torsk (gyteperiode fra januar til mai) med en avstand fra de omsøkte områdene på omtrentlig 5, 6 og 10 km. Vi har også registrert oppvekstområde for kveite, gråsteinbit og breiflagg (avstand omtrent 3,1 km), beiteområde med mye yngel for torsk og hyse (avstand omtrent 4,2), samt et beiteområde for torsk, sei og kveite (avstand omtrent 10 km).

Figur 2. Kystnære fiskeridata, marine naturtyper og akvakulturlokaliteter i området.

Marine naturtyper

Ved Skanken og Lysrevet er det registrert skjellsand.[1] Det er utfordrende å se om områdene markert i kart (figur 1) vil overlappe med skjellsandforekomstene, men om ikke så gjør vi oppmerksom på at svært viktig og viktig skjellsand er registrert i umiddelbar nærhet til de planlagte utdypningene og deponi. Skjellsand er et habitat som ofte er rikt på bløtbunnsfauna. Denne sanden, som i stor grad består av knuste og delvis nedbrutte kalkskall fra skjell og andre marine organismer, regnes som en ikke-fornybar ressurs i et menneskelig tidsperspektiv. Naturtypen fungerer som gyte- og oppvekstområder for flere fiskearter.

Skanken: Observert sukkertareforekomst med stor tilhørende artsriksom og torsk, samt at det ble observert noe skjellsand nord og vest for utdypningen.

Lysrevet: Noe skjellsand ble observert i tiltaksområdet, samt nord og vest for området. Løstliggende rugl ble også observert, men ikke tilstrekkelig til å verdisettes høyere enn viktig naturverdi.

[1] Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN Håndbok 19-2001 Revidert 2007. 51 s

Akvakultur
Det er registrert flere akvakulturlokaliteter i området rundt Skanken og Lysrevet: 45010 Holand, 33117 Djupvik, 11410 Litleøya og 11406 Innerbrokløysa. Avstand er omtrentlig 3,7 til 4,9 km fra de omsøkte områdene til akvakulturlokalitetene.

Vannforekomst
Tiltaksområdet ligger innenfor vannforekomsten «Sortlandsundet-sør-ytre» (Vannforekomst ID 0365010601-7-C) som har god økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Vannforekomsten er påvirket av diffus avrenning og utslipp fra fiskeoppdrett og punktutslipp fra renseanlegg.[2]

Vurdering og merknader
Tiltaket vil etter vår vurdering ikke medføre vesentlig negativ påvirkning for fiskerienes bruksinteresser. Utdypingene i Sortlandsundet vil kunne medføre konsekvenser for de omkringliggende akvakulturanleggene i området. Det fremkommer av søknaden at det skal holdes dialog med de som drifter anleggene. Dette er svært viktig for å ivareta matsikkerhet og dyrevelferden. Miljøundersøkelsen i tiltaksområdet fant ikke forurensede sedimenter, men vannforekomsten er klassifisert med dårlig kjemisk tilstand. Alle arbeider må derfor gjennomføres med aktsomhet og oppdrett i området hensyntas. Fisk i merd har ikke fluktmulighet ved forstyrrelser i miljøet.

Tiltaket vil påvirke det marine miljø i tiltaksområdet, men det er gjennom kartleggingen ikke funnet forekomster eller naturtyper som er unike for området. Naturtyper innenfor utdypingsområdene vil gå tapt, men det er relativt små områder og skjellsandforekomstene ser ut til å berøres i forekomstenes ytterkanter. I søknaden er det vurdert at arter vil raskt reetablere seg i området etter tiltaket er gjennomført.

I utgangspunktet mener vi at det er veldig viktig at massene kommer til nytte og ikke blir dumpet i sjøen. Vi oppfordrer Kystverket til å etterstrebe at massene kan benyttes til andre prosjekter fremfor å dumpe massene. Dersom dumping i sjødeponi er det eneste alternativet, må avbøtende tiltak benyttes for å unngå nedslamming og spredning av partikler.

Konklusjon
For at en dispensasjonssøknad skal kunne bli innvilget, må to vilkår være oppfylt (jf. pbl § 19-2 andre ledd):

1. Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt.
2. Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene.

Fiskeridirektoratet har ikke vesentlige merknader knyttet til de to vilkårene i denne saken, og vil ikke motsette seg at det gis dispensasjon.

Med hilsen

Tom Hansen
seksjonssjef

[2] VannNett-Portal. Sortlandsundet-sør-ytre. Hentet 4. februar 2024 fra https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/0365010601-7-C

Silje Svendsen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Sortland kommune	Postboks 117	8401	SORTLAND

Kopi til:

Kystverket	Postboks 1502	6025	Ålesund
Nord Fiskarlag	Konrad Klausens vei 4D	8003	Bodø
Nordland Fylkeskommune	Postboks 1485 Fylkeshuset	8048	Bodø
Norges Kystfiskarlag	Postboks 97	8380	Ramberg
Statsforvalteren I Nordland	Postboks 1405	8002	Bodø